

Onderwijs is ook werk

'In de discussie die vanuit de bondsleiding gevoerd wordt, wordt veel nadruk gelegd op de kwaliteit van het onderwijs. Maar ik ontmoet in m'n werk steeds meer mensen, die ook willen praten over het loon dat ze verdienen. Dat ze verdienen en niet krijgen.'

Aldus Pieter van der Hijden, kaderlid van de Algemene Bond van Onderwijzend Personeel, ABOP. Hij werkt al tien jaar in het onderwijs, waarvan acht jaar op de Groene School in Amsterdam-Noord. Een school die deel uitmaakt van een stedelijk onderwijsproject voor randgroepjongeren

We praten over de acties die gevoerd zijn tegen de jongste bezuinigingsplannen van Deetman en de situatie in het onderwijs en de ABOP.

Volgens Pieter gaan zowel Deetman als de leiding van de ABOP er vanuit dat met de nadruk op de kwaliteit van het onderwijs ook de kwaliteit van het werk van onderwijsgeevenden gewaarborgd is. 'Dat is een groot misverstand. Van oudsher voelen de mensen die in het onderwijs werkzaam zijn zich verantwoordelijk voor de inhoud en vorm van het onderwijs. Dat noemen we dan de kwaliteit van het onderwijs. Maar ik ben in de eerste plaats lid van de bond vanuit m'n positie als werknemer. En die steeds slechter wordende positie komt te weinig aan bod. Een voorbeeld: acht jaar geleden verdiende ik 2200 gulden netto per maand. Dat is inmiddels verminderd tot 2050 gulden, het aantal uren is vrijwel gelijk gebleven en het werk is alleen maar toegenomen. Je moet nu dus méér werken voor minder geld, waarvoor je ook nog eens minder kan kopen. En dat element staat voor de bondsleiding niet op de eerste en niet op de tweede plaats, maar is eigenlijk naar het zoveelste plan geschoven. Mede daardoor is de positie van de werkenden afgebroken. Het effect van die politiek is dat Deetman nu ook een aanval doet op de kwaliteit van het onderwijs. Over de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden, die al jaren aangepakt worden, praat hij niet. De discussie tussen Deetman en de bonden gaat daar dan ook niet meer over.'

WELKE KWALITEIT

In de laatste acties tegen de onderwijsbezuinigingen is een breed front gevormd, leerkrachten, ouders en kinderen deden mee. Pieter is daarover uiteraard verheugd. 'Maar binnen die verbreding moet je als vakbond natuurlijk wel je eigen beleid in het achterhoofd houden. En dat ge-

beurt niet. Kijk, kabinet én bonden zijn het er op dit moment over eens dat de kwaliteit van het onderwijs het discussiepunt is. Deetman ontkent dat die kwaliteit wordt aangetast. De vierjarigen kunnen, volgens hem, best een paar maanden later naar school. Het speciaal onderwijs is de pan uitgerezen, dat moet gesaneerd worden. De fakulteiten, die hij in het universitair onderwijs wil sluiten, zijn toch niet meer nodig, enzovoort. De ABOP bestrijdt dat terecht, maar blijft binnen he kader van Deetman: de kwaliteit van het onderwijs. Zo wordt er een scheiding aangebracht tussen het werk waarmee je je brood verdient en de kwaliteit van het onderwijs. Alsof bezuinigingen los staan van werkgelegenheid, alsof solidariteit met de werkloze kollegaas haaks staat op de materiële positie van de werkenden.

Ik betwijfel of vanuit dat nu gevormde brede front geknokt wordt tegen de effecten van de bezuinigingen voor de mensen die in het onderwijs werken.'

Hoewel Pieter van der Hijden benadrukt dat de directe belangen van de onderwijsgeevenden ondergesneeuwd worden door de 'kwaliteitsdiskussie', wijst hij ook op de versmalling die het begrip 'kwaliteit van het onderwijs' ondergaat.

'Waar helemaal niet meer over gepraat wordt, ook door de bonden niet, is de zeer nadrukkelijke taak die het onderwijs in onze maatschappij heeft. Het bereidt jongeren voor op hun plaats in het arbeidsproces en de samenleving, maakt ze klaar voor de loonafhankelijkheid, leert ze discipline en selekteert ze. Met name op deze maatschappelijke taken scherpt dit kabinet zijn beleid aan. Dat is de

drijfveer achter Deetmans benadering van de kwaliteit van het onderwijs. Dat zie je in alle sectoren van het onderwijs.'

We zijn het er over eens dat het geweldige aantal van bijna twee miljoen handtekeningen onder de nationale onderwijspetitie waarschijnlijk niet gericht is op deze politieke aanval op de kwaliteit van het onderwijs. Toch spreekt er een zeer grote verontwaardiging uit over de plannen van Deetman.

'Dat is zo, maar het kabinet wil koste wat kost een miljard gulden ophoesten. Die bezuiniging zal niet losgelaten worden. De vraag zal dus worden of er op een andere manier bezuinigd kan worden. Het kan heel goed zijn dat de vierjarigenregeling wordt ingetrokken of uitgesteld. Waarover gaat er dan met de bonden onderhandeld worden? Over nog meer plukken van de universiteiten? Over een loonmaatregel?

GEEN BASIS VOOR OVERLEG

Het is voor Pieter volstrekt onduidelijk wat de verdere stappen zullen zijn van de ABOP. Wel duidelijk is dat veel mensen in het onderwijs de huidige situatie als 'liefdewerk-oudpapier' betitelen.

'Het ongenoegen over de lonen en arbeidsomstandigheden is groot, maar uit zich nog niet in structureel verzet. Maar ik denk dat ziek worden, desinteresse, ambities voor andere functies, burowerk bijvoorbeeld, tendensen aangeven in die richting. Tot nu toe zoeken mensen het vooral in individuele oplossingen. Volgens mij is ook het niet deelnemen aan bondsvergaderingen eigenlijk een vorm van verzet en wel tegen het bondsbeleid.

Ik vind het onbegrijpelijk dat de ABOP zich niet één keer heeft afgevraagd dat ruim drie jaar geleden duizenden mensen in staking zijn gegaan, dat toen honderden leden de vergaderingen bezochten en dat daarna zo'n vijftien tot twintig mensen terugkwamen. Over dat verloop zijn geen grondige discussies gevoerd. De konklusie van de bondsleiding was dat er geen aktiebereidheid meer

THEMA - OVERHEID EN AFBRAAK VAN DE TOEKOMST**Solidariteit**

bestond. Ik betwijfel dat. De bond inspireert niet, gelooft niet meer in eigen kracht. Het beleid van dit kabinet houdt daar rekening mee. Je ziet het resultaat van dat alsmaar bukken. In het overleg met de minister fungeren de bonden als buffer tussen de overheid en de leden. Volgens mij is er geen enkele basis meer voor onderhandelingen. De bezuinigingen zijn massaal afgewezen en andere vormen van bezuinigen zijn even onaanvaardbaar. Laat dit kabinet maar de volle verantwoordelijkheid dragen en laat de ABOP het overleg maar afbreken. Het initiatief daartoe zal van de leden moeten komen, dat wordt een taaie klus, maar dat is op dit moment de situatie.'

HENNIE ZWART